

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/5517 din 01.04.2024
La nr. 94 din 22.03.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente – art.3, 7, 10, ș.a.; Codul Fiscal al Republicii Moldova Nr. 1163/1997 – art.24, 102).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.04.02 13:45:00 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	_____ <i>888</i>
" <i>02</i> "	_____ <i>04</i> _____ <i>2024</i>
Ora	_____

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9571 din 01.04.2024

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente – art.3, 7, 10, ș.a.; Codul Fiscal al Republicii Moldova Nr. 1163/1997 – art.24, 102)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia, a fost înregistrat și se regăsește pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/6919/language/ro-RO/Default>.

aspx Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este motivarea operatorilor economici întru operaționalizarea mecanismului reglementat conform prevederilor Legii 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei alimentare.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea scopului scontat al proiectului, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor propuse potrivit compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- denumirea sau numele autorului și a participanților la elaborarea proiectului actului normativ (elaborat de către un deputat, în corespundere cu art. 73 din Constituția RM și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996);

- condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite (i) Legea 299/2022, din anumite considerente nu e funcțională la moment. Nu s-a reușit până acum nici un transfer de alimente prin donare, în sensul legii, din partea operatorilor economici din domeniu agro-alimentar; ii) donații de alimente către diferiți beneficiari au loc, în special de către rețele de supermarket, importatori și/sau distribuitori de produse alimentare, în baza Legii nr. 1420/2002, care permite donații, inclusiv de produse alimentare în scopuri caritabile, cu posibilitatea deducerilor fiscale în mărime de 5% din venitul impozabil, însă practic, acest plafon se epuizează prin câteva acțiuni de donație. Respectiv, stimulente fiscale pentru operatorii economici, ar putea fi factor motivant în favoarea donației);

- principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) clarificarea responsabilității subiecților implicați în prevenirea risipei de alimente; ii) introducerea prevederilor potrivit cărora alimentele (produsele) care și-au pierdut aspectul comercial din cauza deteriorării ambalajului secundar; acele care nu întrunesc specificațiile producătorului privind variațiile de culoare, dimensiune și formă, sau eticheta cărora conține erori de etichetare dar, care nu compromit siguranța produselor – la fel pot face obiectul transferului prin donare; iii) completări la Codul Fiscal al Republicii Moldova, Nr. 1163/1997);

- descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);
- modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (nu necesită modificarea sau elaborarea unor acte normative noi).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”. Potrivit notei de argumentare a proiectului implementarea prevederilor proiectului nu presupune careva cheltuieli bugetare suplimentare și nu se anticipează dificultăți în implementarea acestuia.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus preponderent într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, modificarea propusă la art.12 alin.(1¹) Legea nr. 299/2022 necesită o revizuire prin prisma cerințelor de calitate a legii prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017, or redacția este ambiguă (“siguranța acestora nu este compromisă”) și poate determina incertitudine la etapa implementării normei sub aspectul delimitării, fără echivoc a faptului că siguranța alimentelor donate este *compromisă* în sensul vizat de autor.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează activitatea entităților publice/agenților publici responsabili de implementarea mecanismului reglementat de Legea nr. 299/2022 (Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
Art.1 Art. 1. - Legea nr. 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei de alimente (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 374-382 art. 697), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 5. Articolul 12.: 1) Articolul 12 se completează cu alineatul (11) cu următorul conținut: „(11) Prin derogare de la dispozițiile alin. (1), alimentele pot face obiectul transferului prin donare în orice moment, cu condiția că <u>siguranța acestora nu este compromisă</u> , în următoarele situații:	
Obiecții: Redacția <i>condiției</i> prestabilite de către autor este ambiguă (<i>„siguranța acestora nu este compromisă”</i>) și poate determina incertitudine la etapa implementării normei sub aspectul delimitării, fără echivoc a faptului că siguranța alimentelor donate este <i>compromisă</i> în sensul vizat de autor. Deficiența prenotată, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017 și poate condiționa multiple riscuri de corupție aferente proceselor desfășurate de către organele de supraveghere și control, delimitării, fără echivoc a responsabilității <i>operatorilor</i> din domeniul alimentar și întrunirea <i>condiției</i> în speță de către operator. În context, se remarcă faptul că prevederile Legii privind siguranța alimentelor nr. 306 din 30 noiembrie 2018, reglementează noțiunea <i>alimente nesigure</i> – <i>alimente care, în condiții obișnuite de preparare și/sau utilizare, sunt periculoase și pot dăuna sănătății umane, daună manifestată prin contaminare biologică, fizică, chimică sau alergeni nedeclarați, luându-se în considerare sensibilitatea alimentară a unei anumite categorii de consumatori.</i> Totodată, potrivit art.12 alin.(5) al Legii nr. 299/2022 (supus modificării) <i>Articolul 12. Transferul alimentelor prin donație (5) Alimentele donate trebuie să fie sigure pentru consum și să fie etichetate potrivit prevederilor Legii nr.279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare.</i>	
Recomandări: Revizuirea expresiei <i>„siguranța acestora nu este compromisă”</i> prin prisma art.12 alin.(5) al Legii nr. 299/2022. O soluție alternativă în acest sens poate constitui formula <i>„acestea sunt sigure pentru consum”</i> , sau o altă expresie care va asigura întrunirea <i>cerințelor de calitate a legii</i> în contextul reglementării responsabilității operatorilor din domeniul alimentar.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">● Generale● Încurajarea sau facilitarea actelor de:<ul style="list-style-type: none">- trafic de influență- abuz de serviciu- depășire a atribuțiilor de serviciu- conflict de interese și/sau favoritism- îmbogățire ilicită

- influențare necorespunzătoare
- nerespectare a regimului cadourilor
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este motivarea operatorilor economici întru operaționalizarea mecanismului reglementat conform prevederilor Legii 299/2022 privind prevenirea pierderii și risipei alimentare. În acest sens, autorul intervine cu modificări structurale la prevederile legii prenotate și prevederile Codului Fiscal nr.1163/1997 întru reglementarea stimulentele fiscale corespunzătoare (posibilitatea operatorului economic să beneficieze de aceleași facilități și deduceri fiscale, în baza unor limite anual aprobate de conducător, la fel ca și în cazul reziduurilor, deșeurilor și perisabilității naturale cu condiția că acestea vor fi confirmate în modul stabilit de Guvern).

Inițiativa *întrunește* exigențele prescrise de prevederile art.28 alin.(4) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile *art.8 lit.b)* al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Modificarea propusă la art.12 alin.(1¹) Legea nr. 299/2022 necesită o revizuire prin prisma cerințelor de calitate a legii, or redacția este ambiguă ("*siguranța acestora nu este compromisă*") și poate determina incertitudine la etapa implementării normei sub aspectul delimitării, fără echivoc a faptului că siguranța alimentelor donate este *compromisă* în sensul vizat de autor.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea scopului scontat al proiectului, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor propuse potrivit compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

01.04.2024

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2024.04.01 16:44:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL, Inspector principal